

IN DEN KERKER.

Uaarwel, vriendelijk stadje, met uw marktplein, met uw hooge lindes, met het groene dennenwoud voor de poorten!

Er zal een wonder moeten gebeuren, als deze vier Duitse mannen ooit het vaderland zullen wederzien.

Want zij hebben woorden gesproken, die hoogverraad worden genoemd; de onvoorzichtigen hebben gezegd, dat Napoleon een tyran is, die Europa en Duitschland verdrukt — zij hebben majesteitsschennis begaan tegenover den god dezer eeuw.

Daarom zijn ze opgelicht uit hun huizen — van bed — midden in den kouden winternacht — door die gevreesde Fransche gendarmen, die hardvochtig zijn als de kille gewelven van dezen kerker.

Niemand is hen gevolgd; slechts fluisterend vertelden elkander de burens den volgenden dag, wat er gebeurd was. En zij beefden voor het lot van de vier mannen, want zij kenden het lot van Andreas Hofer, den trouwen Tyroler, die op persoonlijk bevel van Napoleon was doodgeschoten.

En de kruiddamp van Mantua hing als een sombere wolk boven Duitschland....

De vier mannen werden op een wagen geladen en naar Frankrijk vervoerd. Zij dachten aan hun vrouwen, hun kinderen; geen tijd was hun gegund, om van hun dierbaarste betrekkingen afscheid te nemen; en die arme vrouwen zouden weduwen, en die hulpbehoevende kinderen weezen worden, zoo God het niet verhoedde.

In somber zwijgen volbrachten zij hun tocht. Hun polsen waren geboeid, en hun oogen waren vol tranen. Zij wisten niet, waarheen de bestemming was, en zoo bereikten zij, altoos westwaarts trekkend, na een reis, die dagen duurde, de sterke muren eener geduchte vesting.

Hier hadden zij hun doel bereikt — het was Metz.

Zij moesten van kleeren verwisselen; het boevenpak werd hun aangetrokken; hun namen werden doorgeschnapt, en in ruil kreeg ieder een nummer.

Geen geluid drong tot hen door; niets van hetgeen er gebeurde op 's werelds schouwtooneel, bereikte hen; zij hoorden niets van hun vrouwen en kinderen; hun kerker was als een levend graf geworden.

Het was donker onder die zware gewelven; slechts door één raam viel het licht, en dat raam met zijn sterke ijzeren tralies was de eenige schakel, die hen verbond met de wereld, met de wonderschoone aarde, met hun liefde en smart.

Door het raam zagen zij het voortschrijden van het jaar; den schitterenden zonnenschijn van den zomer; het dwarrelen van het herfstgebladerte; het sneeuwkleed van den winter.

Toen kwam de lente weer; een nieuwe zomer; een droeve herfst en een droeve winter.

De vier gevangenen begonnen oud te worden, al waren zij op de middaghoogte van hun kracht; de hoop was ondergegaan; zelfs geen poging deden ze om te ontvluchten, want hun wil was gebroken.

Opnieuw kwam de lente.

Nu werden er geluiden gehoord; het krijgsgedruisch, dat de wereld vervulde, drong zelfs door tot den somberen kerker der vier gevangenen. De cipier, die hun brood en water bracht, scheen opgewonden; er was iets buitengewoons op til, en No. 1 staarde vol spanning door het getraliede raam.

De cipier, die de ijzeren deur reeds gesloten had, keerde op zijn schreden terug.

Hij keek de vier gevangenen aan, en zeide: „Is er een Adolf Heimel onder jullie?”

No. 4 hief de moede oogen op. „Dat ben ik!” zeide hij.

„Hoe heet je vrouw?”

„Anna.”

„Dan is 't in orde,” zeide de cipier.

De deur sloeg dicht; zij ging weer open, en daar stond Anna, de trouwe gade van Adolf Heimel.

„Adolf!” zeide ze.

In dien éénen kreet lag haar ziel, haar geheele wezen, haar onbegrensde liefde. Zij viel hem om den hals, en zij kustte hem.

„Uwe haren zijn vergrijsd, mijn lieveling!” zeide ze, „en er zijn rimpels gekomen in uw gelaat.”

Toen weende de man, die verouderd was vóór den tijd, en hij zeide: „Is er geen reden, Anna?”

En terwijl zijn oog droevig rustte op zijn geliefde vrouw, vroeg hij: „Hoe zijt ge hier gekomen, mijn kind?”

„Met Gods hulp!” antwoordde Anna.

„Hadt ge geld?”

„Ik heb het verdiend!”

„Dan moet ge dag en nacht hebben gewerkt.”

Zij keek hem aan — met die schitterende blauwe oogen, waaruit haar groote liefde sprak.

„God gaf mij kracht.”

„Hoe gaat het met de kinderen?” vroeg hij; nu klonk de zorg van den vader in den toon van zijn stem.

„Zij groeten hun vader,” fluisterde zij.

No. 1 staarde door het getraliede raam — met het heimwee naar de Duitse bergen in de kranke borst; No. 2 zat neergebogen op de bank, in doffe wanhoop; No. 3 blikt peinzend voor zich uit, maar in het hart van No. 4 begon de hope zacht te ontluiken — als de knop na den harten, strengen winter.

„Hoe hebt ge mij kunnen vinden?” vroeg Adolf; „ach — wat vraag ik! o mijn liefste — wat is uw trouw en liefde groot!”

Fluisterend spraken zij; en nog zachter werd Anna's stem, toen zij zeide: „Ik breng goede tijding, lieve man; het volk is opgestaan — de morgen der vrijheid daagt!”

„De morgen der vrijheid?” zeide hij, en zijn hoop ging weer onder.

„Ja man — we zien de eerste ochtendstreden — het rood van den morgen.”

„Het zal het rood van het vergoten bloed zijn,” zeide hij.

„O neen,” zeide zij, „een blijder morgen wenkt ons; ik kom het u zeggen, lieve man — ik wilde de overbrengher zijn der heugelijke tijding.”

De kerker werd geopend; een handdruk, een korte omhelzing; de deur viel weer dicht met een doffen slag, als de zware aarde op een doodkist.

En peinzend staarde Adolf Heimel op de zware deur.

Hij wreef zich het voorhoofd.

Wat had hij toch gezien? Was het een visioen geweest? een droom met open oogen?

* * *

De zomer kwam en ging; de herfst kwam en ging; de korte dagen hadden moeite, om door het getraliede raam binnen te dringen. Dan kwam de lente weer.

En toen, op een onvergetelijken dag in het jaar 1814, terwijl de blanke zomervlinders voor het getraliede raam fladderden, weerklonk plotseling Pruisisch trompetgeschal in de straten van Metz. Het galmde van straat tot straat, van muur tot muur, het klom tegen de forsche torens op, en daalde neer langs de vochtige treden der kerkers.

En de gevangenen stonden op uit hun levend graf; de kerkerdeuren bezweken voor den stormvloed van vrijheid en recht, en daar, op den drempel, stond Anna, met den zaligen glimlach der liefde op het gelaat, haar man begroetend!

L. P.

